

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka Akcyjna w K. domagała się od pozwanego J. S. zasądzenia kwoty 15.020,01 zł wraz z ustawowymi odsetkami do dnia 24 lutego 2013 roku do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że przeprowadzona przez jej pracowników kontrola instalacji elektrycznej pod adresem ul. (...) w Z. wykazała nielegalny pobór energii elektrycznej z ominięciem układu pomiarowego. Odbiorca przez wpięcie dodatkowego przewodu bezprawnie pobierał energię elektryczną. Powódka na podstawie art. 57 Prawa energetycznego oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie energią elektryczną wyliczyła opłatę za nielegalny pobór energii elektrycznej oraz wystawiła notę obciążeniową na kwotę 15.020,01 zł. Wezwanie do zapłaty pozostało bezskuteczne.

Pozew został pierwotnie złożony w dniu 18 lipca 2013 roku w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie w ramach elektronicznego postępowania upominawczego. W dniu 18 listopada 2013 roku Referendarz sądowy w/w sądu wydał nakaz zapłaty w całości uwzględniając żądanie zawarte w pozwie. Na skutek sprzeciwu pozwanego nakaz zapłaty został uchylony, a sprawa przekazana do rozpoznania tutejszemu Sądowi.

W sprzeciwie pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Podniósł zarzut braku legitymacji biernej i braku przedstawienia podstawy wyliczenia kwoty dochodzonej pozwem.

Pozwany podniósł, że w okresie, gdy doszło do kradzieży prądu pozwany wynajmował oznaczoną w pozwie nieruchomość obywatelom Wietnamu, w imieniu których umowę najmu zawarł P. D. L.. Umowa najmu została następnie automatycznie przedłużona. Najemca wraz z pozostałymi lokatorami bez wiedzy i zgody pozwanego uprawiał marihuanę w wynajmowanej nieruchomości, co wpłynęło na zużycie energii elektrycznej. W toku prowadzonego śledztwa Straż Graniczna dokonała zatrzymania na gorącym uczynku najemcy wraz z innymi lokatorami i stwierdziła nielegalną produkcję narkotyków oraz kradzież energii elektrycznej. Pozwany zaznaczył, że prowadzone wobec niego dochodzenie w sprawie eksploatacji nielegalnego podłączenia do sieci elektrycznej oraz kradzieży energii zostało umorzone wobec niepopelnienia przez pozwanego zarzucanego mu czynu. Ponadto pozwany wskazał, że w przedmiotowej sprawie zachodzą okoliczności wyłączające jego odpowiedzialność, a to nielegalny pobór energii wynikał z wyłącznej winy osoby trzeciej – najemcy P. D. L..

W piśmie procesowym z dnia 27 maja 2014 roku powódka wskazała, że umowa najmu nieruchomości została zawarta na czas oznaczony, zaś kontrolna miała miejsce 2 lata po wygaśnięciu umowy najmu. Pozwany jako odbiorca energii i strona stosunku zobowiązaniowego winien był zachować należyta staranność w wykonywaniu umowy. Udostępnienie budynku przypadkowym osobom nie stanowi o ekskulpacji z art. 57 ust. 1 i 3 ustawy Prawo energetyczne.

Na rozprawie w dniu 29 maja 2014 roku powódka wskazała, że kwota dochodzona pozwem oparta jest o przepisy dotyczące kontraktu i deliktu, w kwocie tej jest zryczałtowana rekompensata za szkodę i sankcja karna. Natomiast na rozprawie w dniu 17 lipca 2014 roku zaznaczyła, że pozwany odpowiada z umowy, ale na zasadzie ryzyka. Pozwany miał licznik przedpłatowy i bez jego udziału nie można było pobrać energii w taki sposób jaki miało to miejsce. Ponadto powódka podkreśliła, że umowa najmu wygasła przed stwierdzeniem nielegalnego poboru energii elektrycznej. Pozwany oświadczył, że podtrzymuje dotychczasowe stanowisko oraz wskazał, że przypięcie nastąpiło przed licznikiem.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. S. zawarł z powódką umowę kompleksową dostarczania energii elektrycznej, na mocy której powódka zobowiązała się do dostarczania energii elektrycznej do nieruchomości powoda znajdującej się w Z. przy ulicy (...) (dowody: umowa k. 32, k. 61-62).

W dniu 1 września 2009 roku J. S. jako wynajmujący zawarł z P. D. L. ^em jako najemcą umowę najmu nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym położonej w Z. przy ulicy (...). Umowa została zawarta na czas oznaczony od dnia 1 września 2009 roku do dnia 31 sierpnia 2010 roku. Zgodnie z zawartą umową najemca zobowiązał się do regulowania opłat za media, w tym za energię elektryczną. Płatność miała następować ryczałtem w wysokości 450 zł miesięcznie (dowody: umowa najmu k. 50-52, aneks do umowy najmu k. 53, zeznania pozwanego k. 128v-129v).

Najemca i osoby zamieszkujące wraz z nim na nieruchomości pozwanego życzyli sobie, aby pozwany nie wchodził bez do środka budynku. Tłumaczyli, że prowadzą handel na targowisku w K. – Z., wobec czego w budynku mają zgromadzone cenne rzeczy przeznaczone do sprzedaży. Uzgodniono, że J. S. będzie jedynie wchodził korytarzem na półpiętro budynku, gdzie znajduje się licznik, celem odczytania stanu licznika. Pozwany nie miał natomiast wstępu do poszczególnych pomieszczeń mieszkalnych znajdujących się w budynku. Pozwany przyjeżdżając po odbiór czynszu najmu pukał w okno. Z najemcą rozmawiał przez okno. W ten sposób przekazywano mu opłaty za korzystanie z jego nieruchomości (dowody: zeznania pozwanego k. 128v-129v).

Po kilku miesiącach od zawarcia umowy najmu miała miejsce awaria instalacji energetycznej, tzn. na ulicy „wybiło” prąd. Wezwani wówczas do usunięcia usterki pracownicy powódki stwierdzili, że kable energetyczne zostały przepalone i doszło do zwarcia. Pracownicy elektrowni nie zauważyli wówczas nic podejrzanego. Pozwany zapytał się pracowników powódki o możliwość zamontowania tzw. licznika przedpłatowego. Po tym incydencie J. S. zdecydował się na zamontowanie licznika przedpłatowego. Montażem urządzenia zajmowali się ponownie pracownicy powódki, którzy nie mieli zastrzeżeń co do budowy i funkcjonowania instalacji elektrycznej w budynku. Nowy licznik został zamontowany na miejscu dotychczasowego. Pozwany uzyskał specjalną kartę z kodem kreskowym umożliwiającą zakup energii elektrycznej przy pomocy licznika przedpłatowego. Kartę tę przekazał najemcy i pozostałym lokatorom, którzy mogli udać się do punktu zakupu energii i nabyć potrzebną im ilość energii elektrycznej bez udziału pozwanego. Wówczas J. S. od czasu do czasu przyjeżdżał sprawdzić czy wszystko jest w porządku w obejściu posesji i z piecem znajdującym się na zewnątrz budynku (dowody: zeznania pozwanego k. 128v-129v).

Pozwany widywał na nieruchomości od 2 do 4 osób (dowody: zeznania pozwanego k. 128v-129v).

W dniu 24 stycznia 2012 roku funkcjonariusze straży granicznej dokonali zatrzymania obywateli Wietnamu na terenie posesji pozwanego. Funkcjonariusze stwierdzili, że na pierwszym piętrze posesji znajdowała się plantacja konopi indyjskich. Stwierdzono również nielegalny pobór energii elektrycznej. Zawiadomieni przez Straż Graniczną pracownicy powódki potwierdzili, że na nieruchomości przy ulicy (...) w Z. doszło do nielegalnego podłączenia do sieci energetycznej. Podłączenie zostało wykonane przy pomocy dodatkowego przewodu zamontowanego pomiędzy zasilaniem budynku a licznikiem przedpłatowym. Podłączenie zostało dokonane z pominięciem licznika. Nie miała miejsca jakakolwiek manipulacja przy tym urządzeniu. Podłączenie do sieci energetycznej zostało wykonane na strychu bezpośrednio z linii napowietrznej wysokiego napięcia biegnącej na zewnątrz budynku. Dodatkowy przewód przebiegał w podłodze na poddaszu, a następnie schodził w dół do pomieszczeń. Instalacja wewnątrz pomieszczeń budynku nie była ukryta, znajdowała się na ściankach pomieszczeń, gdzie uprawiano rośliny. Montaż tej instalacji wymagał profesjonalnej wiedzy. Patrząc z zewnątrz budynku nielegalna instalacja nie była widoczna (dowody: protokół kontroli k. 30-30v, upoważnienie do wykonania kontroli k. 31, dokumentacja zdjęciowa k. 33-35, zeznania P. L. k. 82, zeznania T. O. k. 82-83, zeznania J. T. k. 101, zeznania T. K. k. 117v-118v, zeznania pozwanego k. 128v-129v, dokumenty zgromadzone w aktach sprawy karnej prowadzonej przed SO w Gliwicach o sygn. IV K 189/13 – dokumentacja fotograficzna k. 14-47). Plantacja konopi nie była widoczna, znajdowała się za zamkniętymi drzwiami. Pomieszczenia, gdzie znajdowała się uprawa, miały zasłonięte okna. Z uwagi na zastosowaną izolację na drzwiach i oknach nie była odczuwalna na korytarzu wysoka temperatura, jaka panowała w pomieszczeniach, gdzie były rośliny (dowody: zeznania P. L. k. 82, zeznania T. O. k. 82-83, zeznania J. T. k. 101, zeznania T. K. k. 117v-118v).

Pozwany, który został zawiadomiony o całej sytuacji, był zaskoczony przekazanymi mu informacjami (dowody: zeznania J. T. k. 101, zeznania T. K. k. 117v-118v).

Straż Graniczna prowadziła postępowanie związane z nielegalną plantacją konopi indyjskich. Początkowo funkcjonariusze brali pod uwagę możliwość współdziałania pozwanego z obywatelami Wietnamu, jednakże wobec braku jakichkolwiek dowodów wątek ten został wykluczony. Wobec pozwanego nie złożono jednak nigdy aktu oskarżenia (dowody: zeznania J. T. k. 101, zeznania T. K. k. 117v-118v). Postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2012 roku umorzono postępowanie przygotowawcze prowadzone przeciwko pozwanemu w sprawie eksploatacji nielegalnego podłączenia do sieci elektrycznej i kradzieży energii elektrycznej. Postanowienie nie zostało zaskarżone przez powódkę jako podmiot pokrzywdzony przestępstwem (dowody: postanowienie k. 54-54v). Przeciwko osobom zatrzymanym przez służby graniczne w dniu 24 stycznia 2012 roku został skierowany akt oskarżenia dotyczący prowadzenia plantacji konopi indyjskich (dowody: dokumenty zgromadzone w aktach sprawy karnej prowadzonej przed SO w Gliwicach o sygn. IV K 189/13 – akt oskarżenia k. 466-469).

Po przeprowadzeniu kontroli powódka na podstawie taryfy obliczyła hipotetyczną ilość zużytej energii elektrycznej nielegalnie pobieranej na nieruchomości pozwanego i wystawiła notę obciążeniową opiewającą na kwotę 15.020,01 zł. Skierowane do pozwanego wezwanie do zapłaty pozostało bezskuteczne (dowody: nota obciążeniowa k. 36, taryfa k. 37-39v, wezwanie do zapłaty z dowodem doręczenia k. 40-41, zeznania Ł. K. k. 99-100).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych wyżej dokumentów, których prawdziwości i treści strony nie kwestionowały w trakcie postępowania. Sąd uznał w/w dokumenty za prawdziwe. W ocenie Sądu w pełni wiarygodne jest też zeznanie pozwanego słuchanego w charakterze strony. Treść tego zeznania jest logiczna i spójna a nadto koreluje z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, w szczególności z zeznaniami świadka T. K.. Podobnie Sąd ocenił zeznania wszystkich przesłuchanych w sprawie świadków, którzy udzielili szczegółowych i dokładnych informacji w zakresie zdarzeń, jakie miały miejsce z ich udziałem, przy czym zauważyć należy, że świadkowie ci to w przeważającej większości osoby postronne niezainteresowane treścią rozstrzygnięcia. Część świadków jako funkcjonariusze Straży Granicznej dokonywała czynności służbowych na miejscu zdarzenia, skąd pochodzi ich bezpośrednia wiedza na temat okoliczności faktycznych istotnych dla sprawy.

Na rozprawie w dniu 3 marca 2015 roku Sąd oddalił wniosek dowodowy o przeprowadzenie dowodów z przesłuchań oskarżonych w sprawie karnej i protokołów z zeznań świadków straży granicznej, jednocześnie wyjaśniając przyczyny dla tej decyzji. Natomiast na rozprawie w dniu 9 kwietnia 2015 roku Sąd pominął dowód z przesłuchania świadków P.D.L., J. V.V., T. A. i V.H. L., bowiem wskazane osoby miałyby składać zeznania co do okoliczności mogących rodzić ich odpowiedzialnością karną. Ponadto miejsce pobytu tych osób jest nieznane (są one poszukiwane listami gończymi).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jako niezasadne zasługiwało na oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 57 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (Dz. U. 2006, Nr 89, poz. 625, ze zm.) obowiązującą w dacie zaistnienia zdarzenia, w razie nielegalnego pobierania paliw lub energii, przedsiębiorstwo energetyczne może pobierać od odbiorcy, a w przypadku, gdy pobór paliw lub energii nastąpił bez zawarcia umowy, może pobierać od osoby lub osób nielegalnie pobierających paliwa lub energię opłatę w wysokości określonej w taryfie, chyba że nielegalne pobieranie paliw lub energii wynikało z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą odbiorca nie ponosi odpowiedzialności albo dochodzić odszkodowania na zasadach ogólnych.

Powódka w rozpoznawanej sprawie dochodziła od pozwanego zapłaty opłaty za nielegalny pobór energii elektrycznej w wysokości naliczonej na podstawie taryfy. Wskazywała na zawartą z pozwanym umowę o dostarczanie energii elektrycznej. Podkreślić należy, że nielegalne pobieranie paliw i energii stanowi również nienależyte wykonanie zobowiązania łączącego przedsiębiorstwo sieciowe z odbiorcą i uzasadnia dochodzenie roszczeń właśnie w reżimie ex contractu. Zważyć przy tym należy, że w tego rodzaju sytuacji odpowiedzialność odbiorcy oparta jest zgodnie z wolą ustawodawcy na zasadzie ryzyka.

Odnosząc powyższe rozważania do przedmiotowej sprawy w pierwszej kolejności wskazać należy, że pozwany jako strona zawartej z powódką – przedsiębiorstwem energetycznym – umowy o dostawę energii elektrycznej do należącej do niego nieruchomości, na której miał miejsce nielegalny pobór energii elektrycznej na szkodę pozwanej, jest biernie legitymowany do występowania w niniejszej sprawie. Jednocześnie, w ocenie Sądu, w sprawie zachodzą okoliczności wyłączające jego odpowiedzialność, bowiem nielegalny pobór energii wynikał z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą pozwany nie ponosił odpowiedzialności, a to najemcy i lokatorów zajmujących nieruchomość pozwanego.

Jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego pozwany zawarł z obywatelami Wietnamu umowę najmu nieruchomości, która to obowiązywała i łączyła strony także w dniu zatrzymania najemców dokonanego przez Straż Graniczną. Umowa najmu początkowo została zawarta na czas oznaczony, jednakże po upływie określonego okresu doszło do jej przedłużenia poprzez czynności konkludentne. Tego rodzaju ocenę uzasadnia przede wszystkim okoliczność, że w dacie gdy miała miejsce kontrola oraz zatrzymanie obywateli Wietnamu, osoby te nadal zajmowały nieruchomość. Władanie nieruchomością pozwanego nie następowało wbrew jego woli. Z zeznań złożonych przez J. S. w żadnym razie nie wynika, by po upływie okresu, na który zawarł umowę najmu, nakazał najemcy wraz z osobami towarzyszącymi opuszczenie nieruchomości i zabranie z niej swoich rzeczy, tym samym rozwiązując umowę. Pozwany co jakiś czas pojawiał się na wynajmowanej nieruchomości, sprawdzając jej stan oraz w dalszym ciągu pobierał od osób korzystających z nieruchomości umówione opłaty za korzystanie z jego działki. Podkreślenia wymaga także okoliczność, że obowiązujące przepisy prawa nie nakazują zachowania określonej formy prawnej dla zawarcia umowy najmu. W związku z czym przyjąć należy, że doszło do przedłużenia umowy najmu nieruchomości pozwanego per facta concludentia.

W rozpoznawanej sprawie, przeciwnie do stanowiska powódki, nie można pozwanemu zarzucić brakowi należytej staranności w wykonywaniu zawartej z powódką umowy o dostawę energii elektrycznej. Nieruchomość została udostępniona osobom, z którymi pozwany zawarł stosowną umowę, a które wylegitymowały się odpowiednim dokumentem (paszport) przy jej zawieraniu. Po wystąpieniu awarii energetycznej pozwany wezwał pracowników powódki celem usunięcia usterki i zlecił zainstalowanie nowego urządzenia, które to miało kontrolować ilość pobieranej energii. J. S. regularnie pojawiał się na nieruchomości, przy czym zarówno prowadzona przez lokatorów plantacja konopi indyjskich, jak i związane z tym nielegalne podłączenie do sieci nie było widoczne i nie miał żadnej wiedzy na ten temat. Pozwany bowiem uzgodnił z najemcą, iż nie będzie samodzielnie poruszać się po budynku. Uzgodnienie to było związane z umotywowaną prośbą lokatorów, a to wyjaśnieniem, iż z uwagi na prowadzoną działalnością gospodarczą (handel na dużym targowisku) zlokalizowaniem na nieruchomości różnych towarów o znacznej wartości. W takiej sytuacji nie można czynić pozwanemu zarzutu co do braku staranności w wykonaniu zawartej z powódką umowy. J. S. poruszał się wyłącznie po tej części budynku, która była niezbędna dla sprawdzenia stanu licznika energii elektrycznej, zaś po zainstalowaniu licznika przedpłatowego kontrolował obejście nieruchomości i stan kotłowni, znajdującej się na zewnątrz budynku. Należności od lokatorów pobierał przez okno.

Nadto jak wykazał zebrany w sprawie materiał dowodowy nielegalne podłączenie zostało dokonane poza licznikiem, bezpośrednio do linii napowietrznej wysokiego napięcia biegnącej na zewnątrz budynku, instalacja była widoczna wyłącznie w pomieszczeniach, gdzie znajdowały się rośliny. Jak wskazywała większość świadków wskazana instalacja była bardzo skomplikowana i specjalistyczna, jej podłączenie wymagało profesjonalnej wiedzy. Nadto jak wyjaśnił T. K. samo podłączenie do sieci dla osoby patrzącej z zewnątrz było niewidoczne. Świadek ten składając zeznania wskazał, że nawet pracownicy powódki podczas przeprowadzania kontroli wskazywali, iż bez profesjonalnej ekipy nie można było ustalić z zewnątrz, iż takowe podłączenie jest wykonane. Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe (w tym zeznania świadków – funkcjonariuszy straży oraz potwierdzająca ją zgromadzona w aktach niniejszej sprawy i aktach sprawy karnej dokumentacja fotograficzna) wykazało również, że sama uprawa konopi indyjskich nie była widoczna dla osób postronnych. Rośliny znajdowały się w zamkniętych pomieszczeniach, których okna były nieprzeźroczyste. Dodatkowo zamontowana izolacja na drzwiach i oknach sprawiała, iż wysoka temperatura nie była odczuwalna poza pomieszczeniami, na korytarzu. Tym samym nawet gdy pozwany był w środku budynku i sprawdzał stan licznika, zamontowanego na korytarzu, to nie były widoczne (czy też odczuwalne) jakiegokolwiek oznaki/

symptomy, które mógłby sugerować, iż najemcy dokonali nielegalnego podłączenia do sieci energetycznej. Nie były widoczne jakiegokolwiek symptomy prowadzenia działalności przestępczej przez osoby korzystające z nieruchomości.

Nie bez znaczenia jest również okoliczność, iż pozwanemu nie zostały postawione zarzuty związane z uprawą konopi indyjskich (prowadzący postępowanie funkcjonariusze z uwagi na brak jakichkolwiek dowodów wskazujących na współdziałanie pozwanego z obywatelami Wietnamu wykluczyli ten wariant), zaś postępowanie karne dotyczące nielegalnego podłączenia i kradzieży energii elektrycznej prowadzone przeciwko pozwanemu zostało umorzone (postanowienie o umorzeniu dochodzenia nie zostało zaskarżone).

Powyższe okoliczności bezsprzecznie wskazują, że w przedmiotowej sprawie nielegalny pobór energii elektrycznej na posesji położonej w Z. przy ulicy (...) wynikał wyłącznie z winy osoby trzeciej – obywateli Wietnamu, wynajmujących od pozwanego nieruchomość – za które to pozwany nie ponosi odpowiedzialności. Przyjęcie w stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy, że nie zachodzi wymieniona w treści art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy przesłanka eksulacyjna w istocie rzeczy prowadziłyby zdaniem Sądu do uznania, że wyłączna wina osoby trzeciej ma miejsce jedynie w przypadku wydania prawomocnego wyroku skazującego przez sąd karny. Tymczasem sformułowanie cytowanego przepisu nie daje podstaw do wyciągnięcia aż tak daleko idących wniosków, pamiętać wszak należy o treści art. 11 k.p.c., przewidującego związanie sądu cywilnego orzeczeniami karnymi w określonym zakresie.

Reasumując, po uwzględniając wskazanych wyżej okoliczności, Sąd doszedł do wniosku, że w rozpoznawanej sprawie nielegalny pobór energii elektrycznej związany był wyłącznie z zawinionym działaniem osób trzecich, za które pozwany nie ponosił odpowiedzialności, dlatego powództwo podlegało w całości oddaleniu jako bezzasadne.

O kosztach Sąd orzekł na zasadzie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. uznając powódkę za stronę przegrywającą sprawę w całości. Na koszty postępowania poniesione przez pozwanego składała się opłata skarbową od złożonego w sprawie pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika w kwocie 2.400 zł.

SSR Łukasz Zamojski